

Vue de Port, Pierre Dubreuil, Museum für Kunst und Gewerbe Hamburg, CC0

Хартата за Домейна за обществено достояние Europeana

Co-financed by the Connecting Europe
Facility of the European Union

Europeana, Европейската цифрова библиотека, музей и архив, принадлежи на обществеността и трябва да представлява обществения интерес.

Домейна за обществено достояние е материалът, от който обществото черпи знания и създава нови културни произведения на изкуството.

Наличието на добре организиран и процъфтяващ Домейн за обществено достояние е от съществено значение за социалното и икономическото благосъстояние на обществото.

Дигитализацията на съдържанието в Домейна за обществено достояние не създава нови права върху него: произведения на изкуството, които са в публичния домейн в аналогова форма, продължават да бъдат на разположение в публичния домейн, и след като са цифровизирани.

Принципи за общественото достояние

Музеите, библиотеките и архивите от всякакъв вид са притежатели на нашето културно и научно наследство. Тези организации с памет са пазителите на споделеното знание на обществото. Те играят съществена роля в поддържането на публичното достояние, от името на гражданите, и трябва да спазват редица общи принципи. Тези принципи са от съществено значение за запазване на смислено разбиране за публичното достояние, както и за гарантиране, че той продължава да функционира в технологичната среда на мрежовото информационно общество. Тези принципи не са предназначени да възпрепятстват организациите от търговска експлоатация на произведения на изкуството от обществено достояние в техните колекции. Вместо това те осигуряват набор от минимални стандарти, които гарантират, че Домейна за обществено достояние функционира в цифрова среда.

- 1. Защитата на авторските права е временна.** Авторските права предоставят на създателите монопол във времето по отношение на контрола върху техните произведения. След като този период изтече, тези произведения автоматично попадат в публичното достояние. Обема знания остава за определеното време в Домейна за обществено достояние; авторското право предлага подходящо и ограничено във времето изключение от този статус.
- 2. Произведенията на изкуството, които вече са в Домейна за обществено достояние, трябва да останат там.** Изключителен контрол върху произведения в обществено достояние не може да бъде възстановен чрез искане на изключителни права върху технически репродукции на

произведенията или чрез използване на технически и / или договорни мерки за ограничаване на достъпа до технически репродукции на такива произведения. Произведенията, които са в публичния домейн в аналогова форма, продължават да бъдат в публичния домейн.

- 3. Законният потребител на дигитално копие на произведение от публичен домейн трябва да бъде свободен да (повторно) използва, копира и модифицира произведението.** Статусът на произведението в публичен домейн гарантира правото на повторно използване, модифициране и възпроизвеждане и това не трябва да се ограничава чрез технически и / или договорни мерки. Когато дадено произведение е влязло в публичния домейн, вече няма правно основание за налагане на ограничения върху използването на това произведение.

Указания за запазване на функцията на публичното достояние

Има редица значителни развития, които застрашават функцията на публичното достояние. През последните десетилетия станахме свидетели на разширяване на обхвата на авторското право, както по отношение на времето, така и по отношение на защитения предмет. Това е вредно за общественото достояние и способността на гражданите и организациите да взаимодействат с важни елементи от нашата споделена култура и знания. За противодействие на тази тенденция са издадени следните насоки.

- 1. Всяка промяна в обхвата на защитата на авторските права трябва да вземе предвид въздействието върху публичното достояние.** Промените в обхвата на авторското право не трябва да имат обратна сила. През 20-ти век авторските права са разширени, за да отговорят на интересите на притежателите на права за сметка на Домейна за обществено достояние. В резултат на това, голяма част от нашата споделена култура и знания, са заключени зад авторските права и технически ограничения, и ние трябва да гарантираме, че това положение няма да се влоши в бъдеще.
- 2. Никое друго право на интелектуална собственост не трябва да се използва за възстановяване на изключителността върху материалите от Домейна за обществено достояние.** Общественият домейн е неразделен елемент от вътрешния баланс на системата за авторски права. Този вътрешен баланс не трябва да се манипулира чрез опити за възстановяване, или получаване на изключителен контрол чрез регулации, които са външни за авторското право. Никакви мерки за технологична защита, подкрепени със закон, не трябва да ограничават практическата стойност на произведенията в публичното достояние. Правата на индустриална собственост, като търговски марки, не трябва да

се използват за ограничаване на повторното използване и копиране на произведения от публичния домейн.

Общи правила

Общественият домейн е споделен ресурс, който е в основата на съвременното общество. Тъй като знанията и информацията се дигитализират, често се използват правни договори, които възпрепятстват свободния достъп до дигитализираното обществено достояние. Това противоречи на основната цел на Europeana. Нашата основна цел е да направим европейското обществено достояние на културното и научното наследство, свободно достъпно за гражданите в дигитална форма, за да насърчим развитието на знанията, и да стимулираме творческото предприемачество и иновациите. Това е позицията на Европейската комисия, която финансира Europeana, и фондацията Europeana, които управляват услугата.

Фондацията Europeana е съставена от международни асоциации, които представляват музеи, архиви, аудиовизуални колекции и библиотеки: организациите с които предоставят съдържание на Europeana. В интерес на Фондацията е да има ясни правила относно използването и значението на публичното достояние. Europeana принадлежи на обществеността и трябва да представлява обществения интерес.

Тази харта е декларация за политиката на Europeana, а не договор. Това не обвързва доставчиците на съдържание на Europeana с никаква позиция. Фондацията Europeana издава Хартата, за да повлияе на дебата между европейските организации, създателите на политики и финансиращите за условията, при които цифровото съдържание се предоставя в Домейна за обществено достояние.

В своите условия за достъп и повторно използване, Europeana следва политиките на своите доставчици на съдържание. Всеки от тях носи юридическа отговорност за определяне на условията, при които предоставя съдържанието, както и за определяне и спазване на всички права върху тяхното съдържание. Съществува широк спектър от практики сред институциите, предоставящи съдържание на Домейна за обществено достояние на Europeana

Хартата на публичния домейн ще спомогне за насърчаване на по-голяма последователност в действията, в полза на нашите потребители. Потребителите се оплакват от редица различни практики и особено от това, че някои доставчици на съдържание изискват заплащане за изтегляне, и дори за достъп до цифровизирани елементи, които са в публичния домейн, в тяхната аналогова форма. Те възприемат това като бариера пред гражданите, желаещи легитимен достъп до тяхното наследство от обществено достояние.

Какво представлява Домейна за обществено достойние?

Общественият домейн обхваща всички знания и информация - включително книги, снимки и аудиовизуални произведения - които не са защитени с авторски права и могат да бъдат използвани без ограничения, при условие че в някои европейски държави се спазват изначалните морални права на автора. Общественият домейн осигурява исторически разработен баланс между правата на създателите, защитени с авторски права, и е от съществено значение за културната памет и базата от знания на нашето общество. Общественият домейн обхваща две категории материали:

- 1. Произведения на изкуството, при които защитата на авторските права е изтекла.** Авторското право върху произведение в по-голямата част от Европа, продължава 70 години след смъртта на най-дълго живелия му създател. Ако авторските права се притежават от корпорация, то продължава 70 години след публикуването. След като тази временна защита приключи, всички законови ограничения престават да съществуват. Това означава, че почти всичко публикувано, рисувано, снимано или пуснато навсякъде по света преди 20-ти век е с изтекли авторски права, и се намира в публичното пространство.
- 2. Основната обща информация, която не е обект на авторско право.** Произведенията не са защитени с авторски права, ако не са оригинални. Идеите и фактите не са обхванати от авторското право, но изразът им е такъв. Законите и съдебните и административни решения са изключени от тази защита. Тази основна обща стойност се счита за твърде важна за функционирането на нашите общества, за да бъде обременена със законови ограничения от всякакво естество, дори за ограничен период от време.

Важно е да се отбележи, че по отношение на Домейна за обществено достойние, както е описано по-горе, има наложени редица други ограничения и изключения, които намаляват законовите ограничения и осигуряват достатъчен достъп до нашите споделени знания и култура. Тези изключения гарантират, че авторските права, предоставени на създателите, не пречат на определени специфични изисквания на обществото. Те осигуряват достъп, позволяват функционирането на основни социални институции, и осигуряват социалното участие на лица със специални нужди.

Защо Домейна за обществено достойние е важен за нашето общество?

Общественият домейн е суровината, от която правим нови знания и създаваме нови културни произведения. Наличието на здравословно в същността си, и процъфтяващо обществено достойние, е от съществено значение за социалното и икономическото благосъстояние на нашите общества.

Голяма част от световното знание - енциклопедията на Дидро, картините на Леонардо, Законите на Нютон за движение – вече се намират в публичното достойние. Обществото постоянно използва повторно, интерпретира и възпроизвежда материали в публичното достойние, и по този начин развива нови идеи и създава нови произведения на изкуството. Новите теории, изобретения, културни произведения и други подобни, се дължат на придобитите знания, и на творчеството от предишни векове.

Домейна за обществено достойние и дигиталната ера

Интернет дава достъп до дигитализираната част от това знание и творчество в мащаб, който преди е бил невъзможен. Той е двигателят за мащабните усилия за цифровизация, който ще промени коренно ролята на институциите за културно и научно наследство. Дигитализацията на аналоговите колекции създава нови възможности за споделяне и творческо повторно използване, като дава възможност на хората да изследват и да отговорят на нашето споделено наследство по нови начини, които нашето законодателство все още не е наваксало. Той също така изведе авторските права в центъра на вниманието на притежателите на нашето културно и научно наследство. Нашите организации от поколения насам имат публичния дълг да държат наследството в доверие на гражданите, и да го направят достъпно за всички. И двете функции обикновено се изпълняват за сметка на гражданите - т.е. данъкоплатците.

Доверени да съхраняват нашите споделени знания и култура, организациите с нестопанска цел, трябва да поемат специална роля в ефективното етикетирание и съхраняване на произведенията в Домейна за обществено достойние. Като част от тази роля, те трябва да гарантират, че произведенията в публичния домейн са достъпни за цялото общество, като ги правят възможно най-широко достъпни. За организациите е важно да признаят, че като пазители на нашата споделена култура и знания, те играят централна роля в подпомагането на творчеството на гражданите и осигуряването на суровини за съвременната култура, наука, иновации и икономически растеж.

В същото време трансформацията от пазители на аналогови колекции в доставчици на цифрови услуги поставя огромни предизвикателства пред тези организации. Създаването и поддържането на дигитални колекции е скъпо; в сектора на културното наследство може да липсват ресурси за тази нова отговорност. Правителствените спонсори могат да насърчават или да изискват от организациите да генерират приходи чрез лицензиране на съдържание за голямо разнообразие от търговски потребители

Публично-частните партньорства се превърнаха в един от вариантите за финансиране на мащабни усилия за дигитализация. Агрегатите на търговско съдържание плащат за цифровизацията в замяна на привилегирован достъп до дигитализираните колекции. Тези дейности се разглеждат като причина за опит за упражняване на възможно най-голям контрол върху дигиталните репродукции на произведения от публичното достойние. Организациите претендират за

изключителни права върху дигитализирани версии на произведения от Домейна за обществено достояние, и влизат в изключителни отношения с търговски партньори, които пречат на свободния достъп.

Когато тази изключителност заключва цифровото съдържание, и възпрепятства достъпа и повторното използване от учители, новатори и граждани, организациите може да компрометират основната си мисия, и да подкопаят връзката си с потребителите си. Произведенията на изкуството, които са в публично достояние в аналогова форма, трябва да останат свободно достъпни в дигитална форма, и цифровизацията на такива произведения трябва да доведе до разширен достъп на обществеността, вместо да се налагат нови ограничения. За да останат актуални в дигиталната ера, организациите за културно и научно наследство, трябва да се стремят да увеличат достъпа до нашите споделени знания и култура, като са основните точки за достъп до произведенията, които имат в своите колекции. Услугите с добавена стойност могат да се развиват около съдържанието, без да е необходимо да се изискват изключителни права върху произведения, които са били в публичния домейн в аналогова форма.

В крайна сметка на политическо ниво е в интерес на обществото, знанията и информацията от Домейна за обществено достояние да бъдат дигитализирани. Веднъж дигитализирано, едно произведение на изкуството трябва да бъде свободно достъпно за творчески предприятия, иноватори в научноизследователската и развойна дейност, и технически предприемачи, които да използват като основа за генериране на идеи и приложения, които тепърва ще се предвиждат.

Целта на тази харта е да даде ясен сигнал на доставчиците на съдържание, създателите на политики и обществеността, в които Europeana и Фондация Europeana вярват, и желаят да укрепят концепцията за публичното достояние в дигитализирания свят. За да го направим, ни е необходимо стабилно и актуално разбиране за същността на този основен ресурс.

За връзка с нас: info@europeana.eu

 pro.europeana.eu

 [@EuropeanaEU](https://twitter.com/EuropeanaEU)

 Co-financed by the Connecting Europe
Facility of the European Union